

विभागाशी संबंधीत योजना

विशेष घटक योजना :- अनुसुचित जाती उपयोजना अंतर्गत दारीद्र्य रेषेखालील अनुसुचित जाती / नवबौध्द शेतकऱ्यांना शेतीसाठी अर्थसहाय्य योजना. सदर योजनेअंतर्गत नविन विहिर, जुनी विहिर दुरुस्ती व इतर लाभ देण्यात येतात.

योजनेचे उद्दीष्ट :- अनुसुचित जाती व नवबौध्द शेतकऱ्यांचे कृषि उत्पादन वाढीस सहाय्य करुन त्यांच्या आर्थिक उन्नतीस मदत करणे.

लाभार्थी निवडीचे निकष :-

- **जमिन धारणा :-** अ) २ हेक्टर पर्यंत जमिन धारणा असलेल्या शेतकऱ्यांना प्रथम प्राधान्य
ब) २ हेक्टर ते ४ हेक्टर जमिन धारणा असलेल्या शेतकऱ्यांना द्वितीय प्राधान्य
क) ४ ते ६ हेक्टर जमिन धारणा असलेल्या शेतकऱ्यांना तृतीय प्राधान्य
- **जमिनीबाबतचा दाखला :-** लाभार्थी हा अनुसुचित जाती /नवबौध्द शेतकरी असणे बंधनकारक आहे. दारीद्र्य रेषेखालील (BPL) असणे आवश्यक आहे.
- **उत्पन्नाचा दाखला :-** लाभार्थी हा BPL मध्ये नसल्यास सर्व मार्गाने मिळणारे वार्षिक उत्पन्न रु. ५००००/- पर्यंत आहे अशा शेतकऱ्यांना तहसीलदार यांचेकडुन उत्पन्नाचा दाखला घेणे बंधनकारक राहिल. या योजनेअंतर्गत नविन विहिरसाठी रु. १०००००/- पर्यंत चे मर्यादेत अनुदान देय आहे. जुनी विहिर दुरुस्तीसाठी रु. ३००००/- व इतर लाभासाठी रु. ३००००/- अनुदान देण्यात येते.
- जे लाभार्थी नविन विहिर या घटकाचा लाभ घेणार नाहीत त्यांच्यासाठी अनुदानाची उच्चतम अनुदेय मर्यादा रु. ५००००/- राहिल.
- सदर योजनेअंतर्गत लाभार्थी निवडीसाठी लागणारे अर्ज पंचायत समिती स्तरावरील कृषि अधिकारी (विधयो) यांचेकडे उपलब्ध आहेत.
- सदर योजनेबाबत सविस्तर मार्गदर्शक सुचना शासनाच्या WWW.mahaagri.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहेत.

विभागाशी संबंधित योजना

आदीवासी उपयोजना :- अनुसुचित जमाती उपयोजना अंतर्गत दारीद्र्य रेषेखालील अनुसुचित जमातीच्या शेतकऱ्यांना शेतीसाठी अर्थसहाय्य योजना. सदर योजनेअंतर्गत नविन विहिर, जुनी विहिर दुरुस्ती व इतर लाभ देण्यात येतात.

योजनेचे उद्दीष्ट :- अनुसुचित जमातीचे शेतकऱ्यांचे कृषि उत्पादन वाढीस सहाय्य करून त्यांच्या आर्थिक उन्नतीस मदत करणे.

लाभार्थी निवडीचे निकष :-

- जमिन धारणा :- अ) २ हेक्टर पर्यंत जमिन धारणा असलेल्या शेतकऱ्यांना प्रथम प्राधान्य
ब) २ हेक्टर ते ४ हेक्टर जमिन धारणा असलेल्या शेतकऱ्यांना द्वितीय प्राधान्य
क) ४ ते ६ हेक्टर जमिन धारणा असलेल्या शेतकऱ्यांना तृतीय प्राधान्य
- जमिनीबाबतचा दाखला :-** लाभार्थी हा अनुसुचित जमातीचा शेतकरी असणे बंधनकारक आहे. दारीद्र्य रेषेखालील (BPL) असणे आवश्यक आहे.
- उत्पन्नाचा दाखला :-** लाभार्थी हा BPL मध्ये नसल्यास सर्व मार्गाने मिळणारे वार्षिक उत्पन्न रु. ५००००/- पर्यंत आहे अशा शेतकऱ्यांना तहसीलदार यांचेकडून उत्पन्नाचा दाखला घेणे बंधनकारक राहिल.
या योजनेअंतर्गत नविन विहिरसाठी रु. १०००००/- पर्यंत चे मर्यादेत अनुदान देय आहे. जुनी विहिर दुरुस्तीसाठी रु. ३००००/- व इतर लाभासाठी रु. ३००००/- अनुदान देण्यात येते.
- जे लाभार्थी नविन विहिर या घटकाचा लाभ घेणार नाहीत त्यांच्यासाठी अनुदानाची उच्चतम अनुदेय मर्यादा रु. ५००००/- राहिल.
- सदर योजनेअंतर्गत लाभार्थी निवडीसाठी लागणारे अर्ज पंचायत समिती स्तरावरील कृषि अधिकारी (विघयो) यांचेकडे उपलब्ध आहेत.
- सदर योजनेबाबत सविस्तर मार्गदर्शक सुचना शासनाच्या WWW.mahaagri.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहेत.

अ.क्र.	वर्ष	योजना	भौतिक लक्ष	आर्थिक लक्ष	साध्य
१	२०१२-१३	विघयो	अनुदानाच्या अधिन राहुन लाभार्थी संख्या निश्चित करणे.	७००.०१	६५६.६५
२	२०१२-१३	ओटीएसपी	अनुदानाच्या अधिन राहुन लाभार्थी संख्या निश्चित करणे.	१२.४९	८.४२
३	२०१३-१४	विघयो	अनुदानाच्या अधिन राहुन लाभार्थी संख्या निश्चित करणे.	९३१.३०	--
४	२०१३-१४	ओटीएसपी	अनुदानाच्या अधिन राहुन लाभार्थी संख्या निश्चित करणे.	१८.२४	--

राष्ट्रीय बायोगॅस व खत व्यवस्थापन कार्यक्रम सन २०१२-१३

- **उद्देश :-** उपलब्ध इंधनाची बचत ,पर्यावरण समतोल, स्त्रियांची दैनंदिन कष्टापासून मुक्ती व वेळेची बचत , आरोग्य सुधारणा व खताची उपलब्धता
- **अनुदानाची उपलब्धता :-** सयंत्राचे आकारमानानुसार व जमिनीच्या क्षेत्रानुसार अनुदान देय
  १. एक घनमिटरसाठी प्रती सयंत्र रक्कम रु. ४०००/-
  २. दोन व त्यावरील घनमिटरसाठी प्रती सयंत्र रक्कम रु. ८०००/-
  ३. शौचालय जोडल्यास अतिरीक्त अनुदान रु. १०००/-
  ४. स्वयंपाकाव्यतीरीक्त इतर कारणासाठी गॅसचा वापर केल्यास अतिरीक्त अनुदान रु. ५०००/-
- सन २०१२-१३ मधील उद्दीष्ट २६० मार्च अखेर साध्य २६०
- सन २०१२-१३ मधील उपलब्ध तरतुद २८५५२०१ रु. माहे मार्च २०१३ अखेर खर्च २७५२५४३ झालेला आहे.

बायोगॅस सयंत्र उभारणी सन २०१२-१३ लक्ष/साध्य व २०१३-१४ नियोजन

अ.क्र.	पंचायत समिती	सन २०१२-१३ सयंत्र उद्दीष्ट	३१/०३/२०१३ अखेर साध्य	सन २०१३-१४ सयंत्र उद्दीष्ट	३१/०७/२०१३ अखेर साध्य
१	बुलडाणा	२०	२०	१२	१
२	चिखली	२०	२०	१२	१
३	मेहकर	२०	२०	१२	१
४	लोणार	२०	२०	१२	०
५	दे. राजा	२०	२०	१२	०
६	सिं. राजा	२०	२०	११	१
७	मोताळा	२०	२०	११	०
८	नांदुरा	२०	२०	११	१
९	खामगांव	२१	२१	१२	१
१०	शेगांव	१९	१९	११	१
११	जळगांव जा.	२०	२०	१२	०
१२	मलकापुर	२०	२०	११	१
१३	संग्रामपुर	२०	२०	११	०
	एकुण	२६०	२६०	१५०	८

योजना :- कृषि विभाग जिल्हा परिषद बुलडाणा अंतर्गत खालीलप्रमाणे योजना राबविण्यात येत आहे.

१. **केंद्र पुरस्कृत गळीतधान्य विकास कार्यक्रम :-** सदर योजने अंतर्गत रु.६३,५५,५०० चे आर्थिक लक्षांक प्राप्त झालेले आहे. यामध्ये पिक संरक्षण उपकरणे मनुष्य चलित, पिक संरक्षण उपकरणे स्वयंचलित, सुधारीत कृषि औजारे मनुष्य चलित, सुधारीत कृषि औजारे स्वयंचलित, एच.डी.पी.ई /पिक्वीसी पाईप, ब्रशकटर, बहुपिक मळणी यंत्र या बाबींचा समावेश आहे.

लाभार्थी निवड :- लाभ घेवू इच्छिणारा लाभार्थी स्वतः शेतकरी असावा व सन २०१३-१४ मध्ये गळीतधान्य पिकाचे उत्पादन घेणारा असावा.

२. **केंद्र पुरस्कृत मका विकास कार्यक्रम :-** सदर योजने अंतर्गत रु.८,८०,००० चे आर्थिक लक्षांक प्राप्त झालेले आहे. यामध्ये पंपसंट व एच.डी.पी.ई /पिक्वीसी पाईप या बाबींचा समावेश आहे.
३. **केंद्र पुरस्कृत कृषि यांत्रिकीकरण योजना:-** सदर योजने अंतर्गत ट्रॅक्टर चलित औजारे व नविन ट्रॅक्टर खरेदी साठी अनुदान दिल्या जाते. सन २०१३-१४ चे भौतिक/ आर्थिक लक्षांक अप्राप्त आहे.

लाभार्थी निवड :- अ) लाभार्थीच्या स्वतःचे नावे शेत जमिन, ७/१२ व ८-अ उतारा असणे आवश्यक आहे. ब) लाभार्थी निवडतांना लहान, सिमांतिक, अनुसुचित जाती, अनुसुचित जमाती, भटक्या विमुक्त जाती, महिला, अपंग या प्रवर्गातील लाभार्थ्यांना शासनाच्या प्रचलित धोरणानुसार प्रथम प्राधान्य.

४. **सेस फंड योजना :-** सन २०१३-१४ मधील सेस फंड अंतर्गत एकूण ५७,४५,००० अनुदान प्राप्त असून त्यामध्ये वैयक्तिक लाभाच्या योजना राबविण्यात येतात.

लाभार्थी निवड :- जिल्ह्यातील अल्प व मध्यम भुधारक व इतर सर्व शेतकऱ्यांना ५० टक्के अनुदानावर वैयक्तिक लाभ जसे ३HP व ५ HP विद्युत पंप संच इ. लाभ देण्यात येईल.

विशेष सूचना :- शेतकऱ्यांनी योजनेचा लाभ घेण्यासाठी करावयाच्या अर्जाचे नमुने पंचायत समिती स्तरावरील कृषि अधिकारी यांचेकडे उपलब्ध आहेत.

- सदर योजनेबाबत सविस्तर मार्गदर्शक सूचना शासनाच्या WWW.mahaagri.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहेत.